

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in štiri leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnitvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 9.

V Ptuj v nedeljo dne 3. marca 1907.

VIII. letnik.

Pod novo krinko.

Doživeli smo že razne pojave političnega življenja na Štajerskem in Koroškem. Vsak list, ki je pričel izhajati, imel je novo glavo, novi program, nove cilje, nove obljube . . . ali naposled je ljudstvo vedno našlo konjsko kopito; vedno je našlo staro, po vsej deželi znano prvaško naturo.

Rekli smo zopet: prvaško naturo. Kaj je to? Kaj je „prvak“? Imena nismo iznašli mi. Pred desetletji že je vladala na Slovenskem politična skupina, politična klika, ki si je dajala sama to ime. „Prvaki“ so se imenovali vsi tisti, ki so imeli malo bolj izurjeni jezik, malo bolj nabrušene pero, malo več sleparskih in hinavskih lastnosti, tako da so zamogli veliko maso ljudstva posiliti v svoj jarem. In čeprav so vrgli danes to ime čez krov, — ljudstvo razume še vedno vse nepošteno sebične politike pod imenom „prvaki“ . . . Brez da bi torej rabili nepotrebne paovke, rečemo lahko: politična sleparija, ki je živela in cvetela ter ki še cveti in še živi na Štajerskem in Koroškem, — ta politična sleparija je rodila raznovrstne kepeniške „Hauptmänner“, ki jih označimo i dan-danes najbolje z besedo „prvaki.“

Krvavi dogodki, velike žaloigre so se odigravale v teh naših pokrajinah in ko bi ljudstvo čitalo zgodovino, ko bi razumelo pota ljudskega razvika, — bilo bi pač vse drugače. Danes si upa bivši prefekt in kaplan dr. Korosec govoriti o kmetskih puntih v 16. stoletju. Vsakemu šolarju mora biti znano, da so bili ti krvavi punti posledica neznoznega izkoriščanja od strani plemenitajev in duhovnikov. Ali zvitih klerikalci primerjajo današnje razmere z onimi v 16. stoletju, čes nemški obrtnik in trgovec sta danes to, kar so bili takrat plemenitaji. Nikdo ne vpraša, je-li odgovarja ta trditve tudi zgodovinski resnici. In vendar je res, da so vodili Nemci kmetsko vojno v srednjem veku, da je bila aploh ta kmetska vojna le iskrica, ki je odletela od velikega nemškega „Bauernkriega“. Krvavi dogodki so se odigrali, — ali železni vitezi rimskih samostanov se zadušili kmetsko vojno in v potokih krvi so krstili naši pradedje svoje hrepenenje po svobodi . . . Pač v grobu bi se morali obrniti ti mučniški naši pradedje, ko bi čuli danes prvaške laži!

Žalibog, da je ljudstvu lastna zgodovina le „terra incognita“ (neznana dežele). Drugače bi vzelo to ljudstvo železno metljo v roke . . . Prosiro, ali ni vsak poizkus prvaške skupine gola politična sleparija? Ali nismo doživeli „ilirsko gibanje“, s katerim se je ubogo ljudstvo hujskalo in hujskalo, dokler ni plačalo s svojim denarjem in v ječi krvavi davek za to hujskanje?!

To niso šale! Ni šala, ako umira celi narod na rani, ki si jo je v svoji neumnosti sam prila-nan, ogazdel, — ni šala, ako se vodi ljudstvo in rubeža vrv, ki jo je to ljudstvo samo spled-lo, — ni šala ako pišejo že slovenski naj-boljši pisatelji, da je to izsesano ljudstvo podob-no drevesu v samoti, ki zamore vsak trenutek pasti in pomreti!

In to se godi danes pri nas! Slovenski

sinovi kopljejo grob slovenskemu ljudstvu, kajti prvi namen jim je, da se obogatijo na troške drugih.

Gotovo je, da je v tem oziru najhujše zlo prvaški klerikalizem. Klerikalstvo je onemogočilo, da bi to revno ljudstvo mislilo z lastnimi možgani, — klerikalstvo je ubilo sleherni pojav napredne ideje, — klerikalstvo je potlačilo ljudje v blato in jim v ničvrednih pridigah dokazovalo, da je to blato — paradiž. Vse to je gotova resnica in to, čeprav se sramu-jejo danes klerikalci svojega imena, čeprav nastopajo pod — novo krinko.

Res, našemili so se in nataknilo so novo krinko. „Krščanske socialce“ se kličejo in „kmetska zveza“ se imenujejo. Pa vendar niso ne za krščanstvo ne za socialnost, ne za kmete in ne za zveze . . . Ali je to krščanstvo, ako se hujska na misijonu tako dolgo, da znorijo mladeniči in dekleta? Ali je to krščanstvo, ako se ponižuje božjo hišo na stanje politične krčme? Ali je to socialno, ako se kajke farji proti izstra-denemu rudarju, ki si hoče pridobiti grilje, kruha za-se in za svojo lačno deco? Ali je to kmetsko, ako se poviša plače debelih duhovnikov za 5 milijonov in to na kmetske troške? In kakšna zveza je to, ako se hujska brata proti bratu, očeta proti sinu, šolsko deco proti starišem? . . . Laž je vse to in z dobrim jezikom se nadomeš-čuje pametno misel. Nova krinka prvaškega klerikalizma je vse to!

Pa tudi drugi prvaki niso boljši. Odkrito-srčno povemo, da se je jako slabo vpeljala nova „Narodna stranka“, ki jo je krstil nekdanji so-cialni demokrat, poznejši sodrnik senzacnega nemškega mariborskega lista, še poznejši urednik klerikalne „Domovine“, Vekoslav Spindler. Da nam je ta stranka in njeno glasilo „Narodni list“ sovražna, to nas ne boli. Ali iz vseh pro-gramatičnih izjavanj te nove stranke smo izpre-videli, da se gre gospodi le zopet za stari prvaški cilj: povečati čimbolje neopravičeno, gospodarstvu škodljivo nasprotje med slovenskim kmetom in nemškim meščanom. Torej zopet narodnostna gonja v najgrši obliki! In to do-kazuje dejstvo, da nastopa nova „narodna“ stranka le pod novo krinko, pod novo larfo. Ne stranka je nova, — le drugo larfo si je dalo prvaštvo na obličje! Škoduje to početje, edino ljudstvu, ki jemlje vae svoje gospodarske sile od nemškega sosedu, ki je prestalo otroško dobo ob vzgoji nemštva, ki je nemogoče brez nemštva! Dokazite iz zgodovine, da ni naša trditve resnična! Ali niso bili Nemci pionirji kulture na Slovenskem? Ali niso Nemci vstav- rili gospodarski temelj za slovensko življenje? Hujskati, obrekovati, lagati, zanikati, — svo- bodno vam, prvaški gospodje vseh barv! Ali resnice ne spravite iz sveta!

Nova krinka prvaštva nas ne bode zaslepila. Prehitro smo izpoznali za krinko — sebične, hinavske oči tiste struje, ki sesa ljudsko kri in zahteva še od ljudstva, da jo imenuje „spasi-teljico“. Mi pa gremo naprej . . .

Politični pregled.

Nova vojaška taksa, (po domače „Krüppel-

steuer) je od cesarja potrjena. Ponavljamo še enkrat, da so od vojaške takse vsi oproščeni, ki nimajo 1200 K letnih dohodkov. Potem pa jo taksa tako-le odmerjana:

Pri dohodku K	Taksa K
1200—1300	6
1300—1400	7
1400—1600	9
1600—1800	11
1800—2000	13
2000—2400	17 itd.

Na ta način raste taksa naprej. Nova vojaška taksa stopi s 1. prosincom 1908 v veljavo.

Klerikalci in kmetje. Nemški kmetje se ne pustijo več od klerikalcev tako za nos voditi kakor preje. Izpoznali so, da je bistvo klerikal-stva proti-kmetskega in proti-delavskega zna-čaja. Vsled tega so se odločili povsod, da volijo le take poslance, ki bodo zastopali izključno kmetske interese. Filijalke c. kr. kmetskeje družbe v Gradcu, Ilcu in Wildonu so na ta način imenovalle kandidate. To pa klerikalcem ni všeč, kajti upali so, da bodo kmetje slepo klerikalnega malika izvolili. In šli so ter se pri-tožili pri deželnemu namestniku. V tem tiči volunstvo, ki diči že od nekdanj klerikalce in nevošljivost, s katero hočejo klerikalci kmeta za zadnje pravice osepariti. Pa dobro tako! Ljudem se bodo oči še preje odprle!

Štajerski deželni zbor se je sešel 25. m. Poslancem se je predložilo m. dr. poročila dežel-nega odbora o ubožništvu, o penzijskem skladu za štajerske učitelje, o prošnji mestov Maribor in Judenburg za oproščenje od občinskih doklad na hišnocinzni davek, o prošnji mesta Brežice za podporo glede kanalizacije, o postavljenju 3. uradnika za vinogradništvo v tajništvu dežel-nega odbora, o vodovode v Nemškem Landsbergu, o raznih nadomestnih volitvah itd. Nadalje so predlagali posl. Robič in tovariši spremembo volilne pravice za štajerski deželni zbor, posl. Schweiger s tovariši ustanovitev podučnega vino-grada in zimske viničarske šole za okraja Arnfels in Eibiswald; posl. Rokitsansky in tovariši ure-ditev podučnega trsnega nasada v okraju Arn-fels, nadalje ustvarjenje postave za varstvo planin ter upeljavo volilne dolžnosti na Štajer-skem; posl. Kurz in tovariši podporo vsled toče prizadetih posestnikov v okrajih Ščavnica in Deutsch-Landsberg, posl. Stiger in tovariši za podporo v občini Wald, posl. Hagenhofer ure-ditev gozdnih in pašnih servitutev itd. — De-želni odbornik Dr. Link je odgovoril na vpra-šanje gledč železniške zveze končnih postaj lo-kalne železnice Grobelno-Rogatec in doline Save približno tako-le: Deželni odbor priznava, da bi bilo izzidanje železnice skozi okraj Kozje veli-kega gospodarskega pomena. Ali preddela mora izvršiti posebni odbor za to železnico in to na lastne troške. Potem bode deželni odbor ta projekt toplo podpiral. Ali tudi država bode mogla poseči v žep. — Socialisti so potem pred-ložili predlog gledč spremembe deželnozbornskega volilnega reda. — Končno je predlagal dr. Link naj se sestavi odbor za deželno kulturo iz 12 članov (doslej 9). Zbornica je ta predlog sprejela. 26. svečana je volila zbornica razne od-

Za spomladna dela

kakor žitje, travnike,
paše, deteljo, lucere,
sadje, zelenjavo,
= vino =

96

je moka Tomaževa z lindre

najboljše in najcenejše fosforsko-kislo gnojilo.

garantirano čista Tomaževa moka v vrečah z var-
stveno znamko in plombo, se dobi v
tovarnah Tomaževih fosfatev
(Tomasphosphatfabriken, Ges. mit beschr. Haftung
BERLIN W.

Svarimo pred slabim blagom

Jajca

kupuje po prav dobri ceni And. Suppanz, naku-
povalec jajc v Ptujju (Rossmanova hiša blizo po-
sojilnice) in v Središču (Dečkova hiša).

25

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju
zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je
nova parna žaga vsakemu v porabo.
Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtni in
spahati i. t. d.

58

Zahtevajte

zastonj, da se Vam pošlje ilustrirani cenik z nad
1000 slikami.

Garancija več let

Slika 1/2 nat. velik.

Vsako ne breznapačno blago se
vzeme pri polni svoti nazaj.

Nr. 365

Srebrno damsko
remontar gold. 3-50

Nr. 322

Srebrna remontar
za gospode gold. 3-50

Nr. 337

Srebrna anker 15 kamenjov
gold. 5, dvojni mantel gold.
6-50

Nr. 341

Srebrna anker dvojni mantel
15 kamenjov, posebno močna
gold. 7-9-50.

Anton Kiffmann

največja zaloga ur srebrnege in zlatega
blaga. Kespert v vse dežele.

Marburg P. I., Štajersko.

Hovo!

Hovo!

Mal orkester za v žep.

Nekoliko oseb more tvoriti krasen
zbor!

Harmonike z bobniči.

Medene plošče (Messingplatten) 10 luknje,
20 glasil z bobničem iz kože. Se lahko
takoj igra. Komad z elegantnim kar-
tonom K 2-50.

Ploča z 16. luknjicami, 32 glasil, z gla-
šena na "tremolo", s koženim bobničem v elegantnem kartonu
K 3. — Denar se pošlje naprej, ali pa blago na povzetje (nach-
nahme). Ilustrirani katalogi z več kot 3.000 slikami dobi, če
550 zahteva, vsakdo zastonj.

Hanns Konrad in Brüx (Böhmen) št. 876.

Pozor!

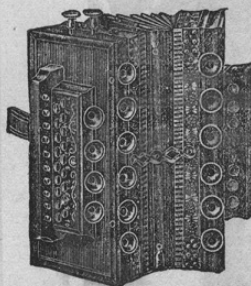
Če želite trgovino, obrt ali realijo kakor
hôtel, vilo, gostilno, graščino, opekarno, zdra-
višče prodati, ali ako iščete na posodo ali so-
delovanja pri kakem podjetju, se obrnite za-
upno do veleznane firme „Intern. Geschäfts-
courier“; Centrale Graz, Elisabethstr. 6. Podjetje
je prvo v tej stroki. Glavni zastopnik pride
te dni sem. Če se hočete z njim brezplačno
posvetovati, prosimo da nas takoj obvestite. 31

V ptujskem mestnem sopar- nem kopališču

se dobijo odshmal kopele s hlaonom po sled-
ečih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob
l uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik
ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 kraj-
carjev.) 376

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer
Badeanstalt).

= 30 dni na ogled =

pošljem svoje harmonike št.
663 1/4 vsakomur po povzetju
(Nachnahme), da se prepriča
o njih skrajni solidnosti. Pe-
resa te harmonike se ne stró
in niso samo pri tipkah, am-
pak tudi za base. Instrument
ima 10 tipk, 2 registra, 48
glasov, 3 vrste trobent, vse je
politrano kot mahagonijev les,
obito z niklom, ima dvojen
meh in lep jermen. Velikost
31x15 velja K 7-40 — Sola,
po kateri se lahko učijo igrati,
zastonj. Manjše in ceneje har-
monike, posebno za otroke po
K 2-50, 3-20, 3-30, 5-20, 5-80

Boljše harmonike po K 8-60, 9-50, 10-40 11-40, 13-60, 14-20;

Cenik z 3000 slikami pošljem
zastonj.

Hanns Konrad in Brüx Nr. 876.

536

Brata Slawitsch

v Ptujju 106

priporočata izvrstne šivalne
stroje (Nähmaschinen) po sle-
deči ceni:

Singer A . . . 70 K — h
Singer Medium 90 — „
Singer Titania 120 — „

Ringschiffchen . . . 140 — „
Ringschiffchen za krojače . . . 180 — „
Minerva A . . . 100 — „
Minerva C za krojače in čevljarje 160 — „
Howe C za krojače in čevljarje . 90 — „
Cylinder Elastik za čevljarje . . 180 — „
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine
cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi
plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno. 106

Moderne, solidne mošnje denarnice iz usnja

(Lederportemonnaies). Štev. 7333
Fina mošnja denarnica za dame
in otroke iz enega kosa rumenega
gladkega usnja napravljena, fin
niklasti okov, tri predalčki in pre-
dalček za listke, 7 cm dolga 4 1/2 cm
visoka K 1.— Samo solidno blago,
nepodloženo s papirjem! Porte-
monnaie iz havana-rjavega, solid-
nega usnja, denarnica z niklastim
okovom, z niklasto zaklopnico, s
5 predalčki, 9 cm dolga, 6 cm ši-
roka K —95. Dobra, cenena de-
narnica za gospode ali tane, s
trami predalčki, vsak ima posebno

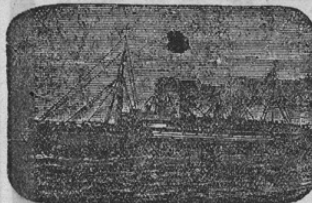
zaklopnico, 9 1/2 cm dolga, K 1-10. Sportna denarnica „Club“ iz jute,
havanske barve, brez napisa, velik predal za papirnat denar, 3
majhni predalčki, z niklastim kovanjem K 1-10. Bolj fino izdelane
denarne mošnje po K 1-80, 1-90, 2-30, 3-40 in višje v jako veliki
izberi. Noben riziko! Blago se lahko zamenja za drugo ali se denar
vrne! Po poštenu povzetju razpošilja

Hanns Konrad 545

prodajalnica v Mostu (Brüx) št. 876 na Češkem.

Bogato ilustrirani ceniki z nad 3000 slikami se na zahtevanje
vsakomur doposljejo brezplačno in poštine prosto.

Hamburg-Amerika-Linie.

Najhitrejša voz-
nja po morju
5 dni, 7 ur,
38 minut. Red-
na direktnazve-
za z brzo- in
poštnimi par-
niki, ki imajo
dvojnate vijake,

iz Hamburga do New-Yorka; dalje v Kanado,
Brazilijo, Argentinijo, Afriko.
Natančnejša pojasnila daje Generalna agentura
za štajersko Gradec, IV., Annenstrasse 10,
„Österr. Hof.“ 74

Zahtevajte brezplačno

in franko moj veliki ilustrirani cenik s
3000 slikami o niklastih, srebrnih in ži-
urah, kakor o vsakovrstnih srebrnih
zlatoinah, godbenih instrumentih, robe iz
in usnja po prvotno-tovarniških cenah
Niklasta remonter-ura . . . . . K 3
Sistem Roskopf-patent . . . . . K 3
Švicarska originalna sistem Roskopf
patent-ura . . . . . K 3
Registrirana „Adler-Roskopf“ niklasta
anker-remontar-ura . . . . . K 3
Srebrna rem-ura „Gloria“ deli . . . . . K 3
Ura kukavica K 8-50, budilnica 2-90, kuhinjska ura K 8-
„Schwarzwälder“-ura K 2-90.

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Nobene riziko!
menjava dovoljena ali pa se denar vrne.

Prva tovarna za ure Hanns Konrad
v Mostu (Brüx) št. 876 (Češko).

Zaupljivi zastopniki

(Platzvertreter)

za vse večje kraje planinskih dežel išče

Av gust Sattler, Gradec

odd. tovarna robcev za pokrivanje (wasserdicht)
Decktücher).

5 kron!

Triletno
pismeno
jamstvo.

V tej kakov
nima
konkuren

Prava švicarska Roskopf patent-
remontar ura z masivnim solid-
antimagnetičnim anker-strojem
pristno emailirano cifernico (za
papir!), z varstveno plombo, v
vem niklastem okrovu, nadi-
jem je samirano pokrivalo, ki se
ur (torej nikakor ne samo list-
z okrasnimi pozlačeniimi k-
natanko regulirana, s triletnim
menim jamstvom, komad K
komadi K 14, s kazalcem se
K 6, tri komadi K 17, v pris-
srebrnem okrovu brez kazal-
kund K 10, tri komadi K 11, s
kazalcem sekund komad K 10,
tri komadi K 35. Ura se
zamenja za drugo ali se vse
vrne.

Razpošilja po poštenu povzetju

prva tovarna Hanns Konrad v Mostu št. 876 (Češko)
na ure
Bogato ilustrirani ceniki z nad 3000 slikami se vsakomur
zahtevanje doposljejo brezplačno in poštine prosto.

Umetni mlin in . . . . .

črna pekarija

na Sp. Štajerskem se radi družega podjetja
ceni in pod ugodnimi pogoji prodaja; pose-
je primerno za druge industrijske namene,
ima vodne sile in je okolica bogata na
Vpraša se pri upravi tega lista.

Natakar na raču

oženjen, brez otrok ali z odraslenimi, ki zani-
položiti kavicijo, zmožen nemščine in sloven-
v govoru, se sprejme takoj v dobro idoči gos-
Sp. Štajerske. Samo taki naj se naznanijo
upravnštvu tega lista.

Najboljše
klajno apno
se dobi samo pri
Adolfu Sellinschegg

Ptuj
nasproti
mesnega
gledališča
(teatra).